

Lärandepromenad i Askeby

– Idéer och synpunkter på utvecklingen av Askeby.

2016-12-10

Linköpings
kommun

Uppdaterat 2017-01-03

Askeby församlingshem

Utanför Askeby skola

**Författare: Lars-Åke Gustafson och Johanna Lensell
Alla foton: Johanna Lensell**

1. Bakgrund

I kommunens handling ”Övergripande mål – fokusområden – för kommunstyrelsen i budget 2016” anges under rubriken ”Utveckling” en rad prioriterade aktiviteter. En sådan aktivitet (för landsbygdsutveckling) är att införa ”förbättringspromenader”, senare kallade ”lärandepromenader” i tätorter på landsbygden. En första sådan genomfördes i Askeby den 10 december 2016.

2. Syfte

Syftet med lärandepromenader är att skapa lärande dialoger om vilka problem, hinder, möjligheter och kreativa idéer som finns för att utveckla landsbygden lokalt och kanske även i vidare mening.

3. Metod

Tjänstemän och politiker träffar byalags- och föreningsrepresentanter från en avgränsad bygd eller mindre ort. En promenad genomförs tillsammans där idéer om utvecklingsmöjligheter bryts.

Avsikten med promenaden är *inte* att åstadkomma krav- och önskelistor utan att tillsammans diskutera hur bygden kan utvecklas, vilka resurser som skulle krävas, vem som skulle kunna bidra med vad etc. Möjligen kan någon konkret idé mejslas fram att arbeta vidare med.

4. Kort beskrivning av Askeby

Askeby samhälle har omkring 500 invånare, med ytterligare nästan 1 000 personer i omlandet. Närheten till Linköping gör att invånarantalet har ökat och därmed har också kraven på skola och omsorg ökat. Orten är en av de som i kommunens översiktsplan har markerats som ”orten med de bästa förutsättningarna för lokalisering av nya bostäder, kollektivtrafik, servicefunktioner och verksamheter på landsbygden”. Ytor för t ex framtida småhusbebyggelse, idrottsområde med multiarena, parkområde, butik, samåkningsparkeringar, verksamheter för företagshotell/företagsby har reserverats. Kollektivtrafik finns med några avgångar per dygn.

Den gamla kyrkan med sitt klocktorn och den gamla prästgården (nuvarande församlingshem) utgör en central punkt i samhället. På ytan mellan detta och genomfartsvägen har den nya skolan placerats. Den ligger där den gamla skolan låg, men är påtagligt större och hyser klasser från förskoleklass till årskurs 6 samt ett fritidshem. Genom samhället går en vältrafikerad genomfartsväg, som delar upp Askeby i två delar.

5. Lärandepromenaden i Askeby den 10 december 2016

Aktivitet	Bild	Reflektioner
Samling		Gruppen för Lärandepromenader bestod av följande politiker; kommunalrådet Nils Hillerbrand (MP); ordföranden i geografiska utskotten Åkerbo, Mari Hultgren (S); utskottsledamöterna Gunnar Gustafsson (MP) och Hans Eneroth (C). Även tjänstemän från kommunledningskontoret och kultur- och fritidsförvaltningen deltog. Boende i Askeby företrädde av representanter för Askeby kloster, Örtomta hembygdsförening, Wärnelius bussresor AB, Örtomta GOIS, Ringstorps Folkets Hus, Askeby Hembygdsförening, Svenska kyrkan i Askeby, föräldrarepresentanter, PRO och kommunens Landsbygdsgrupp. Promenaden genomfördes med hjälp av en moderator; Anders Lindkvist.
Skolan		Fokus under promenaden kom att ligga på barnen. För småbarnsföräldrar har uppväxtförhållandena en avgörande roll och då man har valt att bosätta sig i Askeby. En ort nära både natur och staden. Den nya skolan utgör en viktig punkt i samhället. Kommunens avsikt är att skolans lokaler ska kunna hyras för verksamhet på helgerna. En fråga som väcks är: Kan/behöver det systemet utvecklas? En annan fråga var vem som äger det s k "Kapp-huset". Efter lite research står det klart att det är Åkerbo församling som äger huset.
Skolgård/ lekparken		Skolgården beskrivs som "för liten och rustad för mindre barn", utrustad med nya lekställningar. Föräldrarepresentanterna berättar att flera av lekställningarna upplevs ha ett lågt lekvärde. Någon ska bytas ut. De något äldre barnen är hänvisade till en fotbollsplan belagd med grus. Men gruset är vasst och barnen gör sig illa och förstör kläder på den, så gruset bör ersättas av konstgräs, enligt några av de boende. Längst bort anlades en plan för basket.

Aktivitet	Bild	Reflektioner
Bollplaner		Bollplanerna används dagligen och under sommarhalvåret av 10-30 barn per dag. Planerna fungerar också som en samlingsplats för barn och unga. En konstgräsplan håller på att byggas. Tanken är att den ska kunna användas året om. ”Den kommer Örtomta GOIS att ha stor glädje av”, inflikar en av deltagarna. En nyligen asfalterad parkeringsplats har också anlagts. Den ska kunna spolats till en skridskoplan vintertid. Ett önskemål är ett högre nät mellan befintlig fotbollsplan och parkeringen eftersom det finns en risk att bollar kommer att hamna på bilarna. Här finns således goda komplement till den trånga skolgården. Men det saknas ytor/banor för friidrott, som t ex längdhopp, kulstötning mm, ”så att man kan ha meningsfulla gymnastiklektioner”. Då det gäller lektytor i Örtomta kommer ett medskick via kommunens hemsida. En medborgare påpekar att det saknas ”trygga lekmiljöer för spontan lek” där.
Idrottshall/ gymnastiksal		Mitt emot bollplanerna ligger ”idrottshallen” tillika gymnastiksalen för skolan. Hallen nyttjas idag av totalt cirka 250 barn. Men den är från 70-talet och ytan är bara något större än en badmintonplan. Det saknas möjligheter för att ha en bra skolgymnastik, spela innebandy, basket mm. De boende menar att hallen inte längre fyller sin funktion. Via ett inlämnat medborgarförslag föreslås en större hall och en anläggning som också kan hysa andra aktiviteter parallellt med idrotten, exempelvis som idag; slöjd.
Dålig belysning på cykelvägen förbi ”Verkstan”		Promenaden fortsatte förbi frikyrkans lokaler, den s k ”Verkstan” Vägen saknar belysning, trots att många barn använder den till och från skolan. Belysning längs promenadvägen är ett önskemål.

Aktivitet	Bild	Reflektioner
Plats för butik i översiktsplanen		Promenaden fortsatte via en tvär sväng upp mot genomfartsleden. Tidigare fanns här en kiosk. På andra sidan vägen finns den plats som har reserverats för en butikslokal i översiktsplanen. Några Askebybor var skeptiska till de affärsmässiga förutsättningarna. Många handlar på vägen hem från arbetet i staden. En av de yngre deltagarna beskrev hur flera beställer mat och andra varor på internet. A fakturor Kanske en ny kiosk skulle räcka? Eller kanske skulle man satsa på ett internet-café eller annan verksamhet som riktar sig mer mot de yngre? Eller kanske skulle ett sådant kunna inrymmas i en ny anläggning för gymnastik mm. Från Askeby hembygdsgården efterlyser man också ett rum för administration/arkiv. Hembygdsgården saknar el, värme, toalett etc.
Genomfartsväg med svåra trafiksituationer		Den långa genomfartsvägen innehåller flera svåra trafiksituationer. Vägen ska ge plats för tunga lantbruksmaskiner, vanlig biltrafik och andra transporttjänster. Men också för gående och cyklister. I sin nuvarande utformning upplevs vägen genom samhället som otrygg. En skrivelse med önskemål och förslag till åtgärder om detta har därför ställts till både kommunen och Trafikverket. Några problem som lyfts fram är att trottoar/cykelbana saknas bitvis, liksom ett antal övergångsställen, samt att passagen på vägen intill busshållplatsen, upplevs som otrygg. Övergångsställen krävs på minst fyra ställen för att man säkert ska kunna ta sig mellan bostadsområdena på var sida vägen. Ett annat exempel på trafikproblem är att hastighetsdämpande påbudsskyltar skymmer barnen vid en viss passage för gång- och cykelväg. Här är ett exempel där man saknar ett övergångsställe. På vägen förbi skolan är det 50 km/h. ”Det vore önskvärt om hastigheten sänktes till 30 km/h, som vid alla andra skolor i kommunen”, påpekar en av deltagarna.

Aktivitet	Bild	Reflektioner
Bostäder		I översiktsplanen finns flera områden avsatta för bebyggelse. Ett önskemål som kom upp var att även bygga flerfamiljshus. Familjesituationer och behov ändras, par separerar etc. Samtidigt kan både unga och äldre behöva alternativ till eget hus/villa. Frågan vad Örtomta gamla skola kan användas till berördes i sammanhanget. Byggnation av lägenheter kom upp som ett förslag.
Avslutning		Promenadens moderator avslutade med summeringar. En slutsats var att mycket som dryftats under dagen handlar om barn och ungas välmående i både Askeby och närliggande Örtomta. Avrapporteringar av promenadens resultat kommer att ske i kommunens Landsbygdsgrupp (leds av två politiker med 16 medborgarrepresentanter från de fyra geografiska utskottsområdena) samt i kommunstyrelsen. Föreliggande idédokument kommer också att, förutom kultur- och fritidsförvaltningen som också närvarade, delges utbildningsförvaltningen och teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Här ses vägen ”som delar samhället” och som går förbi nära skolan, där många bilar uppges ”köra väldigt fort”.

Örtomta GIOS – Två ritningar på förslag till utveckling av utemiljön i Askeby

Bilaga 2

Fem medborgares förslag på åtgärder för att förbättra trafiksituationen.
(skickat till Trafikverket och till Linköpings kommun)

